

2023 РІК

СУПЕРГЕРОЇ/-ІНІ ПОЖЕЖНИКИ

Методика проведення
дитячого літнього табору
на тему пожежної безпеки

Методика підготовлена за редакцією команди ГО «Добровольці-вогнеборці»:
Юлії Волянської та Василя Кундрика.

Методичні рекомендації створені ГО «Добровольці-вогнеборці» у межах Програми «Спільнодія», яка виконується Фондом Східна Європа у партнерстві з Українським незалежним центром політичних досліджень і ГО «Разом проти корупції» за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Думки, викладені у цих методичних рекомендаціях, не обов'язково відображають позицію організацій-партнерів консорціуму та Європейського Союзу.

ЗМІСТ

Вступ

Деталізована 5-денна програма

**Методологічні рекомендації
(система заохочень, залученість
дітей молодшого та середнього
шкільного віку)**

Додаткові «айсбрейкери»

Список необхідних матеріалів

Додатки

Вступ. Як працювати з цією програмою.

Працюючи із цією програмою, пам'ятайте, що теми можна змінювати, а форми активностей – добирати відповідно до завдань у різні тематичні дні. Проте важливо, щоб знайомство учасників та організаторів, які будуть залучені до активностей, відбулось у перший день табору. Ці методологічні рекомендації щодо програми табору запропоновані як основа для формування власної авторської програми, яка відповідатиме інтересам та бажанням дітей. Адже основна мета літнього табору денного перебування – весело та корисно провести час.

Літні табори – це можливості для дітей розвивати соціальні навички та особисті якості, як-от упевненість, незалежність, лідерство, а також здобувати нові знання. Літній табір – це можливість зібратися разом, весело провести час і навіть засвоїти важливі уроки на все життя. Саме тому в цій програмі багато ігор, інтерактивних занять, командної роботи та рефлексії. Тож перед адаптацією її до власних потреб зверніть увагу, що ці активності «навчають по-іншому». Саме тому в цій програмі закладені як пріоритетні творчі й інтерактивні методи навчання. Форми організації діяльності є колективними, груповими, індивідуальними, проте увагу треба приділяти насамперед груповій роботі.

В іграх варто починати з установлення правила «рівності» учасників табору. Тож рекомендуємо фахівцям і фахівчиням, які залучені до проведення активностей, грати з дітьми на рівних, де це можливо, та дозволяти їм вносити свої пропозиції. Це потрібно для того, щоб знизити бар'єр для гри, адже, якщо ставитися до дітей серйозно і давати їм можливість грати самим, вони опановують низку базових навичок, необхідних для формування в них розуміння своєї майбутньої ролі в суспільстві.

Ми рекомендуємо залучати пожежників, працівників ДСНС, місцеву відповідальну та креативну молодь до проведення активностей у таборі. Саме залучення молоді як волонтерів до літніх таборів створює необхідну атмосферу й стимулює до успіху. Табір отримує користь від енергії, креативності та відданості юних волонтерів, тоді як молодь здобуває цінний досвід, навички та можливості для особистого зростання, які сприяють її загальному розвитку.

Від складної інформації ми швидко втомлюємося, тож не варто робити розмови та презентації довгими та перевантаженими інформацією.

Цілі додаткових вправ

«Айсбрейкери»

- «Айсбрейкери» дозволяють більше дізнатись одне про одного у неформальний спосіб, посміятись, позамагатись та збудувати фундамент для подальшої співпраці.
- Дозволяють дітям відчувати себе більш комфортно і розслаблено, особливо якщо вони знайомляться з новими людьми або вперше відвідують табір.
- Заохочують до командної роботи та співпраці між дітьми. Це допомагає створити позитивний тон для спільної роботи в усьому таборі.

Рефлексія

- Дозволяє дітям обробляти та висловлювати свої емоції, пов'язані з діяльністю упродовж дня, успіхами, труднощами та взаємодією з однолітками і персоналом.
- Допомагає дітям через роздуми визначити, чого вони навчилися протягом дня, що покращує їхнє розуміння та засвоєння нових навичок і знань.
- Розвиває стійкість та допомагає визначити успіхи, навчатись через невдачі чи виклики.
- Ставити цілі: розмірковуючи над своїм щоденним досвідом, діти можуть поставити цілі на наступний день або на решту часу в таборі, усвідомлюючи мету та досягнення.

«Айсбрейкери»

Наприкінці цієї програми ви знайдете пропозиції «айсбрейкерів» (від англ. icebreakers), які є важливим і дуже ефективним інструментом, що використовується в літніх таборах для дітей. Тож якщо відчуваєте, що потрібно зробити перерву, «розігріти» чи навпаки привернути увагу дітей, ви можете використовувати цей інструмент. Більше про те, як використовувати «айсбрейкери» в літніх таборах для дітей, ви зможете знайти на 42 сторінці.

Рефлексія

Ми рекомендуємо використовувати рефлексію у літньому таборі щодня, адже це принесе багато користі для особистісного зростання дітей і загального досвіду табору. Роздуми про свій щоденний досвід допомагають дітям розуміти свої емоції, вчитися на своїх взаємодіях і розвивати самосвідомість, а організаторам/-кам бути гнучкими у плануванні наступних днів відповідно до побажань дітей, якщо можливо. На 39-й сторінці ви знайдете кілька методів проведення рефлексії з дітьми. Знаючи свою аудиторію, ви зможете обрати саме ту, що найбільш відповідна для групи дітей, із якою ви працюєте.

Пам'ятайте: щоб діти могли ділитися своїми міркуваннями, вони мають почуватися безпечно, без осуду від інших. Поважайте їхні почуття та заохочуйте відкрите й чесне спілкування. Щоденні роздуми в літньому таборі не лише формують позитивний досвід дітей, але й сприяють їхньому особистому розвитку, самосвідомості та стійкості, виховуючи з них упевнених і уважних особистостей.

Програма літнього тематичного табору «Супергерої та Супергероїні Пожежники»

5-денна програма літнього тематичного табору «Супергерої та Супергероїні Пожежники» розроблена для забезпечення цікавого відпочинку дітей віком від 6 до 12 років. Щоденні заходи розроблені таким чином, щоб сприяти навчанню, командній роботі й творчості, а також засвоєнню важливих знань з пожежної безпеки. Розклад табору охоплює інтерактивні сесії, практичні заняття, екскурсії та творчі вправи, щоб діти були зайняті протягом 6–7 годин на день з урахуванням обідньої перерви.

Фокус дня

1 день

Знайомство. Ознайомлення з темою пожежної безпеки, пожежниками (візит пожежників, співробітників/-ць ДСНС) та їх роллю у суспільстві.

2 день

Правила поведінки під час пожежної небезпеки. Вогнегасники.

3 день

Пожежна безпека у повсякденному житті. Евакуація: план евакуації під час пожежі. Екскурсія в пожежну частину (за можливості)

4 день

Надання першої домедичної допомоги. Створення пожежної машини.

5 день

День випуску супергероїв/-нь пожежників. Квест і водяне шоу

День 1

Основи пожежної безпеки

Знайомство. Ознайомлення з темою пожежної безпеки, пожежниками та їх роллю у суспільстві.

10:00–10:10	Розпочинаємо: представлення себе та коротка презентація табору
10:10–10:30	Вправа № 1: Гра на знайомство
10:30–10:45	Перекус
10:45–11:15	Вправа № 2: Домовленості
11:15–12:15	Вправа № 3: Створюємо каску та бейдж (частина 1)
12:15–12:30	«Айсбрейкер»
12:30–13:00	Вправа № 3: Створюємо каску та бейдж (частина 2)
13:00–14:00	Обідня перерва
14:00–15:30	Вправа № 4: Інструктаж з пожежної безпеки (I) Візит «секретних гостей»
15:30–16:00	Вправа № 5: Інструктаж з пожежної безпеки «Пожежна смуга перешкод»
16:00–17:00	Вправа № 6: Рефлексія + перекус

Вправа № 1 «Знайомство»

20

ХВИЛИН

Ціль:

Познайомити відвідувачів табору між собою та з персоналом табору, включно з вогнеборцями-добровольцями, які будуть «секретними гостями» та наставниками протягом тижня. Стимулювання швидких рефлексій.

Інвентар:

Стільці відповідно до кількості гравців.

Порядок проведення:

Зберіть дітей разом та утворіть коло зі стільцями. Учасники/-ці повинні сісти на них обличчям до центру, за винятком одного учасника/-ці, який/-а починає гру, стоячи всередині. Він/вона вказує на одного з учасників/-ць і ставить йому/-їй запитання, використовуючи наведені нижче «ключі»:

- ✦ Вогонь, вогонь: ти повинен/-а сказати ім'я людини, яка сидить зліва від тебе
- ✦ Вода, вода: скажи ім'я того, хто праворуч від тебе
- ✦ Дим, дим: ти повинен/-на сказати своє ім'я
- ✦ Пожежна безпека: якщо гравець у центрі вимовляє цей «ключ», усі гравці повинні помінятися місцями, а той, хто залишився без стільця, пересідає в центр, продовжуючи гру.

Коли учасник/-ця помиляється, він/вона також втрачає свій стілець і міняється з тим, хто знаходиться в центрі.

Примітки:

У цій грі можна використовувати й інші ключі, залежно від потреб, цілей і творчого потенціалу групи. Рекомендуємо використовувати тематику пожежної безпеки (для прикладу: «вогнегасник, вогнегасник», «вогонь, вогонь», «пожежник, пожежник» і т.ін).

Вправа № 2 «Домовленості»

30
ХВИЛИН

Ціль:

Ми рекомендуємо почати табір, формуючи список домовленостей у ньому, скерованих на створення безпечного, продуктивного і веселого середовища. Розроблення цих домовленостей демонструє дітям, що у спільному з іншими просторі ми всі потребуємо доброго ставлення. Це також допоможе дітям дослухатися до слів інших та до їхніх побажань протягом наступних 5 днів.

Матеріали:

Великий аркуш паперу (A2), який можна повісити на стіну, дошка або додатковий аркуш, маркери.

Порядок проведення:

Почніть із запитання дітям щодо того, які дії вони можуть узгодити між собою, щоб у таборі було весело, безпечно і всі турбувались одне про одного. Нехай діти озвучують свої пропозиції, а ви записуйте їх на великому аркуші паперу, щоб усім було видно. За потреби можете дати їм підказки, наприклад:

- ✦ слухаємо одне одного;
- ✦ ніхто нікого не цькує;
- ✦ допомагаємо одне одному;
- ✦ говоримо почергово;
- ✦ поважаємо одне одного;
- ✦ не робимо підлості одне одному;
- ✦ просимо про допомогу;
- ✦ намагаємося бути уважними;
- ✦ просимо вибачення.

Примітки:

Ця вправа запозичена зі спеціально розробленої програми Соціально-емоційного та етичного навчання (СЕЕН) для EdCamp Ukraine. Вона спрямована на те, щоб допомогти дітям створити атмосферу доброти та щастя в їхньому колективі¹.

Використовуючи цей метод, ви також можете домовитись із дітьми, що, дотримуючись правил, наприкінці дня під час рефлексії вони зможуть отримувати додаткові бали, за які в останній день табору матимуть винагороду (сертифікати супергероїв/-нь пожежників).

ДОДАТОК № 1 – ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ЛИСТ БАЛІВ СУПЕРГЕРОЇВ

Вправа № 3 «Створюємо каску та бейдж» (I)

60
ХВИЛИН

Ціль:

Познайомити дітей з професією пожежника та роллю пожежників у суспільстві через веселі та інтерактивні, креативні та фізичні заняття.

Матеріали:

Для каски: кольоровий папір, кольоровий картон, ножиці, клей, олівець, фломастери.

Для бейджа: кольоровий папір, кольоровий картон, ножиці, клей, тасьма, наліпки (опційно)

Порядок проведення:

Намалюйте форму каску пожежника на кольоровому картоні (Додаток № 2). Акуратно виріжте шаблон. Це буде основна частина. Виріжте смужку з іншого кольорового паперу, щоб створити стрічку для каски. Смужка має бути достатньо довгою, щоб зручно обтягувати голову дитини.

Приклейте смужку до нижнього прямого краю першої частини шаблону каски. Намалюйте другу фігуру з Додатку 2 на іншому кольоровому папері, щоб зобразити значок пожежника. За бажанням фломастером або кольоровим олівцем напишіть на значку «ПОЖЕЖНА ЧАСТИНА» чи щось подібне, щоб він мав вигляд офіційної емблеми.

Приклейте клеєм або скотчем значок пожежника на передню частину шаблону каски у центрі смужки. Візьміть прямі краї довгої смужки, вирізаної з кольорового паперу та з'єднайте їх, щоб сформувати каску. Злегка перекрийте прямі краї та закріпіть їх клеєм або скотчем, щоб прикріпити краї².

Якщо ви хочете додати більше деталей, то можете вирізати смужки або квадрати з іншого паперу й приклеїти клеєм або скотчем їх навколо основи каски для додаткового декору.

Рекомендуємо провести «айсбрейкер», якщо відчуваєте, що дітям складно тримати фокус та залишатись на місці для наступної частини активності.

(2015). Firefighter Hat [Photograph]. Lakeshore Learning.

Вправа № 3 «Створюємо каску та бейдж» (II)

30

ХВИЛИН

Ціль:

Познайомити дітей з професією пожежника та роллю пожежників у суспільстві.

Матеріали:

Для каски: кольоровий папір, ножиці, клей, олівець, фломастери.

Для бейджа: кольоровий папір, ножиці, клей, тасьма, наліпки (опційно)

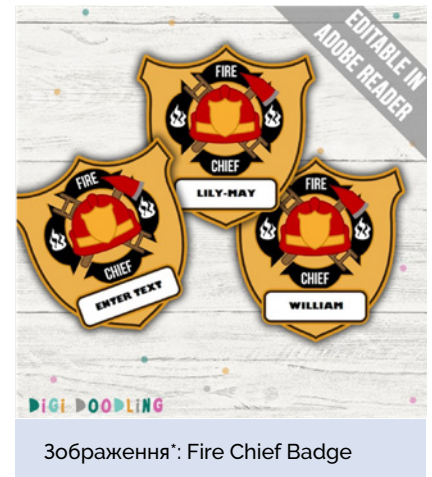
Порядок проведення:

Після того, як створення каски завершено, можемо братися до створення значка («бейджа») пожежника.

Роздрукуйте Додаток № 3 або самостійно намалюйте фігуру на твердому папері, щоб зобразити значок пожежника.

Заохочуйте дітей створити власний креативний дизайн, використовуючи доступні матеріали. Додайте ім'я у центрі значка.

Значок готовий – додайте тасьму, щоб юні пожежники табору з гордістю могли його надягнути.

Зображення*: Fire Chief Badge

* [Fire Chief Badge Printable \[Photograph\]. Etsy](#)

Вправа № 4 Інструктаж з пожежної безпеки (І) Візит «секретних гостей»

60–90

хвилин

Ціль:

Познайомити дітей з професією пожежника та роллю цих фахівців у суспільстві. Навчити дітей, як діяти під час пожежної небезпеки, щоб знати, що можна та чого не можна робити.

Інвентар:

Проєктор/екран для перегляду мультфільму.

На цю активність, якщо можливо, рекомендуємо залучити пожежників або працівників ДСНС як «секретних гостей – «супергероїв», які в ігровій формі зможуть провести дітям інструктаж щодо пожежної безпеки, правил безпечної поведінки в побуті та дій у разі виникнення пожежі.

Порядок проведення:

Почніть заняття із перегляду мультфільму [«Фіксики: Вогнегасник»](#)³:

Завершивши перегляд, розпочніть дискусію із дітьми, наприклад, використовуючи такі запитання:

- Що необхідно робити, якщо в школі, будинку або квартирі пожежа?
Правильна відповідь: вийти з охопленого вогнем приміщення або будівлі та зателефонувати в службу порятунку за номером 101, назвати своє ім'я, адресу та причину виклику.
- Чи можна гратися з сірниками, бенгальськими вогнями, феєрверками або запальничками?
Правильна відповідь: гратися з будь-якими предметами, які можуть викликати займання, є вкрай небезпечним.
- Чи можна чіпати електроприлади мокрими руками?
Правильна відповідь: у жодному разі! Вода – чудовий провідник електрики, і дотик електроприладів під напругою мокрими руками може призвести до короткого замикання і займання проводки.⁴

Рекомендуємо розіграти сценку, де кожна дитина матиме змогу попрактикуватись та вжити потрібних заходів.

3 [Фіксики]. (2017, January 23). [Фіксики – Вогнегасник \[Video\]](#). Фіксики.

4 [Секрет, В. \(2023, August 28\). Правила пожежної безпеки для дітей і підлітків. Українська грамада](#)

Вправа № 4 Інструктаж з пожежної безпеки (II)

60-90
хвилин

Ціль:

Познайомити дітей з професією пожежника та роллю цих фахівців у суспільстві. Навчити дітей, як діяти під час пожежної небезпеки, що можна та чого не можна робити.

Матеріали:

Роздруковані книжки «Вартові безпеки» або інші матеріали (опційно).

Рекомендуємо провести «айсбрейкер» перед продовженням заняття (див. с. 42).

Порядок проведення:

Що потрібно знати

Кілька простих правил, які має знати кожна дитина на випадок пожежі:

- ✦ головне – вийти з охопленої вогнем кімнати або будинку;
- ✦ якщо самостійно зателефонувати в службу порятунку не можна, покликати дорослих на допомогу – для цього можна звернутися до сусідів або перехожих;
- ✦ дим може бути набагато небезпечнішим, ніж відкритий вогонь, тому під час пожежі слід дихати через мокру ганчірку і рухатися до виходу поповзом, адже внизу диму менше;
- ✦ головне правило під час пожежі – зберігати спокій і чекати приїзду рятувальників.⁶

Чого робити ні в якому разі не можна!

Поговоріть із дітьми про те, чого під час пожежі ні в якому разі не можна робити:

- ✦ ховатися від вогню під ліжком, у шафі або під ковдрою;
- ✦ користуватися для виходу з дому ліфтом – він є пасткою під час пожежі, навчати дитину використовувати пожежні виходи;
- ✦ намагатися погасити вогонь самостійно – навчати дитину відразу виходити евакуаційними шляхами;
- ✦ збирати іграшки або намагатися врятувати домашніх вихованців із пожежі⁵.

Рекомендуємо поділитися із дітьми, батьками та опікунами **книжкою, розробленою Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) та Державною Службою України з надзвичайних ситуацій (ДСНС)**

Вправа № 5 «Пожежна смуга перешкод»

30
ХВИЛИН

Ціль:

Навчити дітей правилам пожежної безпеки за допомогою інтерактивної та захопливої смуги перешкод.

Інвентар:

Детектор диму для демонстрації (якщо можливо) або ж фото, простирадло, саморобний вогнегасник, паперові «вогні» (мішень) чи інші предмети, які можна використати для створення безпечних перешкод.

Порядок проведення:

Підготуйте 4 секції (кожна секція з іншим фокусом): «зупинись, впади і перекотись», «увімкнення пожежної сигналізації», «користування вогнегасником», «повзи низько під димом». За потреби опишіть правильні дії, які слід виконати, діставшись до кожної секції.

Зберіть усіх дітей у визначеному місці та коротко розкажіть про важливість пожежної безпеки.

Підкресліть, що вони візьмуть участь у веселій смугі перешкод, яка навчить їх основних навичок пожежної безпеки, щоб убезпечити себе та інших у надзвичайних ситуаціях.

Розминка:

Проведіть коротку розминку, щоб підготувати дітей до діяльності. Додайте легкі вправи на розтягування, щоб запобігти будь-яким травмам під час проходження смуги перешкод.

Початок смуги перешкод:

Розділіть дітей на малі групи та призначте організатора/-ку до кожної групи. Нехай групи проходять через різні ділянки смуги перешкод по чергово. Організатор/-ка на кожній станції продемонструє відповідні дії та надасть вказівки, коли діти виконують кожне завдання.

Станції смуги перешкод:

- ✦ «Зупинись, впади і перекотись»:
Покажіть дітям, як зупинитися, впасти на землю та перекотитися, якщо їхній одяг зайнявся. Нехай кожна дитина відпрацює цю техніку на килимку або спеціально відведеному безпечному місці.
- ✦ Активація детектору диму:
Навчіть дітей, як правильно активувати удаваний детектор диму. Поясніть важливість сповіщення інших у разі пожежі.
- ✦ Використання вогнегасника:
Продемонструйте, як правильно користуватися саморобним вогнегасником (наповненим водою). Дозвольте кожній дитині по черзі потренуватися використовувати вогнегасник на «мішені» (наприклад, «вогонь» на картоні чи папері).

- ✦ Повзи низько під димом:
Установіть низький тунель для повзання за допомогою ковдри чи іншої тканини. Навчіть дітей повзати під «димом», щоб досягти безпечного місця під час імітації пожежі.

Завершення:

Знову зберіть усіх дітей і попросіть їх поділитися чимось, чого вони навчилися на смузі перешкод. Підкріпіть ключові повідомлення щодо пожежної безпеки та нагадайте їм поділитися цими знаннями зі своїми родинами та друзями.

Примітки:

Переконайтеся, що смуга перешкод безпечна, і в цьому місці немає небезпеки. Обов'язково повинні бути присутні дорослі на кожній «станції» для нагляду за дітьми та допомоги їм під час діяльності.

Для натхнення та пошуку цікавих ідей, рекомендуємо переглянути відео першого в Україні фестивалю (2018), присвяченого волонтерським ініціативам у сфері цивільного захисту, зісканувавши QR code⁶

Вправа № 6 Рефлексія

30
хвилин

Як уже зазначалось раніше в цій програмі, включення коротких сеансів рефлексії в діяльність дітей є важливим для їх цілісного розвитку. Адже це не тільки посилює навчання та засвоєння інформації, але й розвиває критичне мислення, навички спілкування та самосвідомість, формуючи позитивний досвід. Саме тому ми наполегливо рекомендуємо виділити 30 хвилин наприкінці кожного дня табору для роздумів.

Ви можете використати відкриті запитання, щоб заохотити дітей поділитися своїми думками та почуттями про день. Наприклад:

- Що вам сподобалося сьогодні?
- Чи було щось складне, що ви подолали сьогодні?
- Що ви дізналися сьогодні?
- Як ви допомогли комусь чи підтримали когось іншого сьогодні?

Для того щоб залучити також дітей, які не готові відкриватись перед групою, ви можете створити коробку «роздумів». Для цього вам знадобляться клаптики паперу (стікери), щоб діти могли записати свої емоції, побажання або будь-що інше, що є важливим для них саме зараз. Діти можуть озвучити зміст записок та покласти їх у коробку або ж просто покласти.

** Більше варіацій для проведення рефлексії ви зможете знайти у Квесті із пожежної безпеки та евакуації «Герої/-ні пожежної безпеки»*

День 2 Правила поведження під час пожежної небезпеки

10:00–10:30	Спогади про 1-й день табору
10:30–11:15	Вправа № 1 «3D полум'я»
11:15–11:30	Перекус
11:30–12:30	Вправа № 2 «Створення вогнегасників»
12:30–13:00	«Айсбрейкер»
13:00–14:00	Обідня перерва
14:00–15:00	Вправа № 3 «Поводження з вогнем»
15:00–16:00	Вправа № 4 Уявна гра «Загаси вогонь»
16:00–17:00	Рефлексія + перекус

Підбиття підсумків 1-го дня табору

30
ХВИЛИН

Ціль:

Надати дітям можливість поміркувати про свій досвід, поділитися своїми думками та побудувати товариські відносини.

Матеріали:

Кольоровий папір, маркери, фломастери, ножиці, наклейки тощо, великі аркуші паперу або фліпчарти (по одному на групу).

Порядок проведення:

Розділіть дітей на маленькі групи по 3–6 осіб. Забезпечте кожную групу приладдям для рукоділля та великим плакатом (фліпчартом).

Поясніть завдання: діти мають створити «Колаж спогадів про перший день табору», використовуючи надані матеріали. Колажі можуть містити малюнки, слова, або будь-які інші творчі елементи, щоб відобразити улюблені моменти, цікаві заняття першого дня літнього табору та спогади про нього. Заохочуйте дітей співпрацювати та ділитися своїми ідеями в групі. Установіть ліміт часу на створення колажу 10–15 хвилин. Коли час закінчиться, попросіть кожную групу представити свій колаж решті учасників табору, поділившись історіями, які відображають вибрані ними елементи.

Зберіть усіх дітей у коло або навколо визначеного місця для презентації колажів один одному. Заохочуйте кожную дитину ділитися своїми думками та досвідом. Забезпечте сприятливу та інклюзивну атмосферу, дозволяючи кожному зробити свій внесок.

Підбийте підсумки колективної подорожі літнього табору, виділяючи позитивні моменти та отримані уроки. Висловіть вдячність дітям за те, що зробили табір незабутнім, і за те, що вони є частиною спільноти табору. Завершіть сесію, поділившись цікавими планами на цей день у таборі, заохочуючи ентузіазм учасників продовжувати.

Примітки:

Пам'ятайте, що заняття з підбивання підсумків і «айсбрейкери» мають бути спрямовані на створення позитивного та безпечного середовища для вільного висловлювання дітей, сприяти виникненню почуття причетності до спільноти та радості від перебування в літньому таборі.

Вправа № 1 «3D полум'я»

30-45

ХВИЛИН

Ціль:

Познайомити дітей з роллю пожежників, навчити їх основних навичок пожежної безпеки в цікавій інтерактивній формі.

Матеріали:

Кольоровий картон (червоний, помаранчевий, жовтий), клей, ножиці.

Порядок проведення:

Надрукуйте або намалюйте 3D-шаблон «полум'я» на картоні (Додаток № 4). Він складатиметься з двох окремих половинок. Покладіть дві частини поруч і виріжте найбільше полум'я та два менших (середнє та найменше полум'я).

Загалом у вас повинно вийти 2 великих червоних, 4 помаранчевих і 4 жовтих полум'я, вирізаних із кольорового картону.

Збирання відбувається швидко. Для цього вам необхідно на червоне полум'я приклеїти спочатку помаранчеве полум'я та поверх помаранчевого – жовте (див. зображення праворуч). На звороті того ж червоного полум'я потрібно повторити: приклеїти помаранчеве полум'я та жовте поверх помаранчевого.

Отже, ви маєте завершити двома червоними полум'ями з помаранчевими і жовтими полум'ями на обох сторонах червоного. Після цього вам потрібно зробити розріз на одному готовому полум'ї та накласти поверх на інше полум'я для того, щоб створити 3D версію (див. зображення № 3 праворуч)⁷.

Зображення № 1: How to Make 3D Fire Flames with Printable Template

Зображення № 2: How to Make 3D Fire Flames with Printable Template

Зображення № 3: How to Make 3D Fire Flames with Printable Template

Вправа № 2 «Створення вогнегасників»

60

ХВИЛИН

Ціль:

Познайомити дітей з роллю пожежників, навчити їх основних навичок пожежної безпеки в цікавій та інтерактивній формі.

Матеріали:

Порожні пластикові пляшки з розпилювачем, червоний, жовтий, чорний, білий твердий папір або червоний, жовтий, чорний, білий скотч, алюмінієва фольга, ножиці, скотч або клей.

Порядок проведення:

- ✦ Підготуйте пляшки з розпилювачем: ретельно очистіть і висушіть порожні пластикові пляшки. Зніміть з пляшок будь-які етикетки або наклейки.
- ✦ Дизайн: відріжте шматок червоного твердого паперу так, щоб його було достатньо для покриття навколо середньої частини пластикової пляшки. Це буде основний корпус вогнегасника. Відріжте менший шматок чорного твердого паперу та створіть смугу навколо верхньої та нижньої частини червоної секції, щоб представити основу вогнегасника. Для спрощення виготовлення вогнегасників, а також більшої міцності виробів можна використати скотч відповідних кольорів замість паперу (більше інформації за QR code нижче)⁸.
- ✦ Для більшої реалістичності можна намалювати або вирізати з паперу таблички з повідомленнями або попереджувальні знаки та прикріпити їх до вогнегасника.
- ✦ Заохочуйте дітей творчо прикрашати вогнегасники. Вони можуть додавати наклейки, малювати полум'я чи символи пожежної безпеки або використовувати маркери, щоб зробити їх унікальними.

скануйте QR code нижче для перегляду відеоінструкції

Джерело: [відео \(інструкція\)](#)

Зображення*: DIY Fire Extinguisher for Kids Pretend Play

[\(2017\). DIY Fire Extinguishers - Easy Pretend Play Ideas for Kids \[Photograph\]. Brilliant Little Ideas.](#)

Вправа № 3 «Поводження з вогнем»

45

ХВИЛИН

Ціль:

Розповісти дітям про потенційну небезпеку пожежі, про те, як запобігти пожежі та що робити у разі її виникнення.

Матеріали:

Дошка або великий папір (A2-A1) для запису ключових моментів під час обговорення (необов'язково), роздруківки Додатку № 6 – розмальовка.

Порядок проведення:

Після того, як діти завершили моделювання 3D полум'я, проведіть простий тест з пожежної безпеки, щоб оцінити наявні у них знання про пожежну небезпеку та заходи безпеки.

Приклади запитань:

- ✦ Які поширені джерела вогню в наших домівках?
- ✦ Як поводитися з сірниками та запальничками?
- ✦ Що робити, якщо загорівся одяг?
- ✦ Чому так важливо мати димову сигналізацію в наших домівках?
- ✦ Що таке техніка «Зупинись, впади і перекотись» і коли її слід використовувати?
- ✦ Як запобігти пожежі на кухні?

Залучіть дітей до відкритої дискусії про те, чому вогонь може бути небезпечним і які можливі наслідки неправильного поводження з ним. Поговоріть про шкідливі наслідки диму, опіків і матеріальних збитків, які можуть виникнути внаслідок неконтрольованих пожеж. Заохочуйте дітей поділитися будь-яким досвідом, який вони або їхні знайомі мали з пожежною небезпекою.

Після дискусії рекомендуємо роздати дітям роздруківку додатку № 8, щоб вони змогли спробувати себе в ролі пожежників і дістатись до пожежі якомога швидше.

Вправа № 4 Уявна гра «Загаси вогонь»

60
ХВИЛИН

Ціль:

Навчити дітей пожежної безпеки та правильного використання вогнегасників у веселій інтерактивній формі. Важливо переконатися, чи діти розуміють, що в реальному житті вони не повинні намагатися самостійно гасити пожежу, а мають дзвонити в 101 і доручити цю справу пожежникам або кликати на допомогу дорослих.

Матеріали:

Вироби з попередніх занять: каски, значки, вогнегасники, кольоровий папір або тканина червоного/помаранчевого кольору для імітації вогню.

Порядок проведення:

Зберіть усіх дітей і ознайомте з інформацією щодо пожежної безпеки. Підкресліть важливість пожежної безпеки та критичну роль виклику 101 у разі реальної надзвичайної ситуації. Поясніть, що ця гра лише для розваги та навчання, і вони ніколи не повинні намагатися гасити справжню пожежу самостійно.

Виділіть безпечну ігрову площу. Позначте 3–4 секції як «зони з вогнем», за допомогою кольорового скотчу вказуючи, що діти не повинні ступати на них, але шукати вогонь (червону тканину/папір, що імітує вогонь), змочити його вогнегасником та забрати її після, як доказ того, що вогонь погашено.

Поділіть групу на маленькі команди по 3–4 дітей та роздайте їм власноруч виготовлені вироби (каски, значки, вогнегасники). Поясніть, що вони по черзі мають загасити «пожежі» (зображені кольоровим папером або тканиною), використовуючи свої вогнегасники. Команда, яка загасить найбільшу кількість «пожеж» протягом встановленого часу (наприклад, 2 хвилини), виграє раунд.

Підбиття підсумків:

Після гри зберіть дітей для короткої бесіди про пожежну безпеку. Повторіть, що це була лише весела гра і що в реальних надзвичайних ситуаціях вони ніколи не повинні намагатися гасити пожежу самостійно. Нагадайте їм про важливість виклику 101. Обговоріть інші поради щодо протипожежної безпеки, як-от створення плану евакуації, перевірка детекторів диму та знання їхньої адреси на випадок, якщо їм знадобиться повідомити її рятувальникам.

День 3 Правила поведження під час пожежної небезпеки. Евакуація.

10:00–10:30	Спогади про 2-й день табору
10:30–11:30	Вправа № 1 Евакуація під час пожежної небезпеки + розмальовка
11:30–12:00	Вправа № 1+, перекус
12:00–13:00	Вправа № 2 «Зупинись, впади і перекотись»
13:00–14:00	Обідня перерва
14:00–16:00	Екскурсія в пожежну частину
16:00–17:00	Дорога додому + перекус (рефлексія)

Спогади про 2-й день табору

30

ХВИЛИН

Ціль:

Надати дітям можливість поміркувати про свій досвід, поділитися своїми думками та побудувати товариські відносини.

Матеріали:

Папір та фломастери за потреби.

Порядок проведення:

Розділіть дітей на маленькі групи по 2–3 особи.

Завдання для кожної групи: створити мініпрезентацію, виступити з короткою 2-хвилинною доповіддю, узагальнюючи ту важливу інформацію, яку вони засвоїли минулого дня. Це може підвищити їхню впевненість і вдосконалити комунікативні навички.

Установіть ліміт часу на підготовку презентації 15 хвилин.

Коли час закінчиться, попросіть кожну групу представити свою презентацію решті учасників табору. Зберіть усіх дітей у коло або навколо визначеного місця для презентації.

Не забувайте заохочувати кожну дитину ділитися важливим та бути задіяною в презентації.

Вправа № 1: Евакуація під час пожежної небезпеки

60

ХВИЛИН

Ціль:

Навчити дітей важливості пожежної безпеки та складання плану евакуації при пожежі.

Матеріали:

План поверху або простий малюнок будинку (для цього можна використувати дошку або великий аркуш паперу), кольорові фломастери або олівці, невеликі вирізані вогники з паперу (їх можна намалювати заздалегідь), секундомір або таймер (за бажанням).

Зберіть дітей у коло і почніть обговорювати питання пожежної безпеки. Поясніть, що вона має важливе значення для гарантування безпеки кожного і що вони навчатимуться складати план евакуації при пожежі.

Намалюйте або роздрукуйте план поверху чи будинку та покажіть його дітям. Разом позначте розташування вікон, дверей та інших важливих орієнтирів (наприклад, головного входу, кухні чи будь-яких інших важливих місць). Поясніть, що ці орієнтири допоможуть їм створити план евакуації при пожежі.

Сплануйте маршрути евакуації:

Розділіть дітей на малі групи або пари та дайте кожній групі копію плану поверху та кольорові фломастери чи олівці. Попросіть їх намалювати шляхи евакуації на плані поверху будівлі, де ви знаходитесь. Для більшої різноманітності самостійно надайте кожній групі дітей початкову точку з різних частин кімнати, щоб вони накреслили шлях до найближчого виходу (дверей або вікна).

Заохочуйте творчість і нагадуйте учасникам подумати про перешкоди, з якими вони можуть зіткнутися, і про те, як їх уникнути. Для прикладу: коридор загромождений великими предметами (меблями), високі пороги тощо

Практика протипожежної підготовки:

Тепер, коли кожна група склала свій план, настав час веселої вправи – порятунку із пожежі.

Нехай групи по чергово презентують свій план порятунку класу, пояснюючи маршрут, яким вони будуть рухатися у разі надзвичайної ситуації. Під час презентації розмістіть невеликі вирізані паперові зображення полум'я на плані поверху, щоб імітувати місце «пожежі». Використовуйте секундомір або таймер, щоб побачити, як швидко кожна група може рухатися своїм маршрутом втечі та досягти визначеного безпечного місця за межами кімнати чи класу. Для створення більш складних умов та випробувань для команд організатори/-ки можуть вносити під час презентації

Обговорення та рефлексія:

Знову зберіть дітей у коло та обговоріть важливість наявності плану евакуації при пожежі. Запитайте їх, чого вони навчилися під час заняття і чи є у них запитання щодо пожежної безпеки.

Підкресліть, що пожежна безпека полягає не лише в наявності плану, а й у тому, щоб зберігати спокій і дотримуватися плану, якщо станеться справжня надзвичайна ситуація.

Примітки:

Домашнє завдання: намалювати план евакуації зі свого будинку разом із дорослими членами сім'ї.

Вправа № 1+ Розмальовки: евакуація

30

ХВИЛИН

Ціль:

Сформувати у дітей розуміння важливості пожежної безпеки та наявності плану евакуації при пожежі.

Матеріали:

Роздруківка розмальовки, кольорові фломастери чи олівці.

Зображення для друку в Додатку № 5

*Біда, С. (2021). Розмальовки для дітей «Пожежна безпека» [Photograph]. Всеосвіта. <https://photos.wa.ua/81-nuruzmalovki-dla-ditj-urokiv-pozezhnoji-bezpeki-41952.html>

Зображення*: Розмальовки для дітей «Пожежна безпека»

Біда, С. (2021). Розмальовки для дітей «Пожежна безпека» [Photograph]. Всеосвіта.

Вправа № 2 «Зупинись, впади і перекотись»

60

ХВИЛИН

Ціль:

Навчити дітей основної техніки протипожежної безпеки «Зупинись, впади і перекотись» за допомогою веселої інтерактивної діяльності.

Матеріали:

4 шарфи або шматки тканини для імітації полум'я.

Порядок проведення:

Зберіть усіх дітей і поясніть важливість протипожежної безпеки, зокрема прийому «Зупинись, впади і перекотись». Покажіть їм наочні посібники або плакати, які ілюструють кроки «Зупинись, впади і перекотись», і обговоріть, коли і чому необхідно використовувати цю техніку (якщо загорівся їхній одяг).

Підкресліть, що всі вони є героями захисту пожежної безпеки на навчанні і сьогоднішня вправа допоможе їм опанувати цю важливу навичку.

Гра-розминка: «Заморозка про пожежну безпеку»:

Позначте виділену ігрову зону за допомогою конусів або будь-яких інших маркерів.

Коли грає музика, діти можуть танцювати або вільно пересуватися територією. Коли музика припиниться, назвіть цифру, і діти повинні швидко об'єднатися в групи відповідно до цієї цифри. Після формування груп вигукніть запитання про пожежну безпеку (наприклад, «Що робити, якщо зайнявся ваш одяг?») і попросіть кожен групу дати правильну відповідь, щоб продовжити гру.

Вивчення техніки:

Зберіть дітей у коло і продемонструйте техніку «Зупинись, впади і перекотись».

Поясніть кожен крок: (1) Негайно зупиніться. (2) Опустіться на землю. (3) Затуліть обличчя руками. (4) Покотіться з боку в бік, доки не згасне полум'я. Практикуйте кроки разом у групі, заохочуючи дітей повторювати.

Естафета «Зупинись, впади і перекотись»:

Розділіть групу на команди по 3–4 дітей. Кожен учасник та учасниця отримає велику тканину або шарф, щоб імітувати своє «полум'я». Установіть естафетну доріжку за допомогою конусів або будь-яких інших маркерів на відповідній відстані. Перший гравець з кожної команди починає забіг із «вогняним» шарфом.

Коли учасники добігають до кінця доріжки, вони зіткнуться з призначеним дорослим (виконавцем ролі пожежника), який кричить: «Вогонь! Зупинись, впади і перекотись!».

Треба продемонструвати володіння технікою, зупинившись, упавши на землю, затуливши обличчя та перекотившись, щоб загасити «полум'я».

Після виконання техніки учасники передають шарф наступному гравцеві, який повторить процес.

Команда, яка завершить естафету з правильною технікою «Зупинись, впади і перекотись», виграє гру.

Закриття та підсумок:

Зберіть дітей разом і похваліть їх як героїв/-нь пожежної безпеки. Повторіть ключові моменти техніки «Зупинись, впади і перекотись».

Примітки:

Пам'ятайте: хоча це заняття веселе та захопливе, слід підкреслити серйозність пожежної безпеки та важливість виконання потрібних дій у разі надзвичайної ситуації.

Екскурсія в пожежну частину

90-120
хвилин

Ціль:

Надати дітям навчального інтерактивного досвіду від відвідання місцевої пожежної частини з метою дізнатись більше про пожежну безпеку та сформувати позитивне ставлення до роботи пожежників.

Матеріали:

Картон (рекомендовано нарізати розміром з листівку, по одному на дитину), фломастери, кольорові олівці та/або фарби, ножиці, зображення або фотографії, пов'язані з пожежниками (необов'язково, для натхнення).

Організуйте транспортування до пожежної частини та назад (за потреби) та переконайтеся, що всі заходи безпеки вжиті. Перевірте, що в приміщенні або поруч є укриття, яке відповідає вимогам.

Порядок проведення:

Зберіть усіх учасників табору перед тим, як вирушити до пожежної частини. Перед візитом діти можуть створити листівки, щоб висловити подяку пожежникам. Для цього вам необхідно буде 30 хвилин. Роздайте заготовки листівок чи картки кожній дитині для того, щоб вони їх творчо оформили. Діти можуть намалювати пожежників у дії, створити інші малюнки на тему пожежної безпеки або написати вдячні повідомлення.

Після завершення першої частини, коротко розкажіть про мету візиту та важливість пожежної безпеки. Нагадайте дітям про правила та очікувану поведінку під час візиту. Підкресліть потребу дослухатися вказівок пожежників і ставитись до обладнання обережно.

Привітання та екскурсія пожежною частиною

Розділіть учасників табору на менші групи для екскурсії пожежною частиною. Відвідайте різні зони пожежної частини, як-от житлові приміщення, кухню та навчальні кімнати (за наявності). Дозвольте дітям побачити та вивчити машини, рукави та інше протипожежне обладнання.

Інтерактивна презентація про пожежну безпеку

Зберіть учасників табору, щоби пожежники презентували правила пожежної безпеки. Рекомендуємо такі теми:

- Техніка зупинки, падіння та перекаату.
- Розпізнавання диму та реагування на сигналізацію диму.
- Складання плану евакуації з приміщення.
- Важливість домовленості щодо місця зустрічі під час надзвичайних ситуацій.

Використовуйте інтерактивні демонстрації та захопливі візуальні матеріали, щоб зацікавити дітей.

Практичні заняття з пожежної безпеки

Розділіть учасників табору на менші групи та чергуйте їх у виконанні практичних вправ з пожежної безпеки.

Діяльність може охоплювати:

- * Відпрацювання зупинки, падіння та перекату.
- * Імітацію протипожежної тренування та використання плану евакуації.
- * Ідентифікацію та використання вогнегасника (під пильним наглядом пожежників).

Питання-відповіді та закриття.

Зберіть усіх дітей і пожежників для завершальної сесії запитань і відповідей.

Дозвольте дітям поставити будь-які запитання про пожежну безпеку. Висловіть вдячність пожежникам за те, що вони прийняли учасників табору і дали їм цінні уроки пожежної безпеки. Передайте пожежникам невеликі листівки з подякою або знаки вдячності від учасників табору.

Час повернення до табору можна використати, щоб обговорити основні моменти візиту та заохотити дітей поділитися тим, чого вони навчилися.

День 4 Перша домедична допомога. Пожежна машина.

10:00–10:30	Спогади про 3-й день табору
10:30–11:00	Вправа № 1 Надання першої домедичної допомоги супергероями/-їнями (I)
11:00–11:15	Перекус
11:15–12:15	Вправа № 1 Надання першої домедичної допомоги супергероями/-їнями (II)
12:15–13:00	Вправа № 2 Створюємо пожежну машину
13:00–14:00	Обідня перерва
14:00–14:30	«Айсбрейкер»
14:30–16:30	Вправа № 3 Створення великої пожежної машини
16:30–17:00	Рефлексія + перекус

Вправа № 1 Надання першої домедичної допомоги супергероями/-їнями (I)

30

ХВИЛИН

Ціль:

Навчити дітей основних навичок надання першої допомоги у веселій захопливій формі.

Матеріали:

М'яка тварина або лялька (зображає поранену особу), бинти, клейкі пластири, ватні або марлеві диски, фломастери або наклейки, ножиці (безпечні для дітей), роздатковий матеріал із основними інструкціями з надання першої допомоги (наприклад, як лікувати порізи, синці, кровотечі з носа та опіки

На цю активність, якщо можливо, рекомендуємо залучити пожежників або працівників ДСНС як «секретних гостей» – «супергероїв/-їнь», які в ігровій формі зможуть провести інструктаж з надання першої домедичної допомоги. Також, якщо можливо, залучіть медсестру/медбрата до проведення навчання.

Порядок проведення:

Зберіть дітей у коло та поясніть, що вони навчатимуться бути справжніми супергероями/-їнями, допомагаючи іншим, коли вони постраждали. Покажіть їм зображення супергероя/-їні та запитайте, які якості той/та має (наприклад, бути корисним/-ою, турботливим/-ою, хоробрим/-ою).

Визначте травми:

Покажіть іграшку і попросіть дітей уявити її людиною, яка потребує їхньої допомоги. Наклейте лейкопластири на різні частини іграшки, щоб показати травми (наприклад, руку, коліно, лоб). Дайте кожній дитині можливість визначити травми та описати, як, на їхню думку, вони виникли.

Використовуючи різні креативні методи навчання дітей першої домедичної допомоги та залучивши медсестру/медбрата, якщо можливо, ви можете сформувати в дітей позитивний досвід навчання.

Рекомендуємо провести «айсбрейкер», якщо відчуваєте, що дітям складно тримати фокус уваги та залишатись на місці для наступної частини активності.

Вправа № 1 Надання першої домедичної допомоги супергероями/-їнями (II)

60

ХВИЛИН

Ціль:

Навчити дітей основних навичок надання першої домедичної допомоги у веселій захопливій формі.

Матеріали:

М'яка тварина або лялька (зображає поранену особу), бинти, клейкі пластири, ватні або марлеві диски, фломастери або наклейки, ножиці (безпечні для дітей), роздатковий матеріал із основними інструкціями з надання першої допомоги (наприклад, як лікувати порізи, синці, кровотечі з носа та опіки

Порядок проведення:

Створіть 4 пункти допомоги: це може бути в одній кімнаті, або ж в різних локаціях поруч.

Розділіть дітей на маленькі групи по 3–4 особи та поясніть завдання: діти матимуть змогу відвідати 4 станції з різними травмами та навчитися, як надавати першу допомогу.

Важливо, щоб на кожній із станцій були присутні дорослі (організатори/-ки, волонтери/-ки), а також заздалегідь було погоджено про сигнал чи певний відтинок часу, коли діти повинні переходити до наступної станції.

Пункт першої допомоги супергероям:

Установіть різні «пункти першої допомоги» по всій кімнаті, кожен зосереджений на конкретній травмі.

Станція 1: Порізи та подряпини – надайте пов'язки та продемонструйте, як очистити та закрити рану.

Станція 2: Носова кровотеча. Використовуйте ватяні кульки, щоб імітувати носову кровотечу, і навчіть дітей нахилити голову вперед і обережно натискати, щоб її зупинити.

Станція 3: Синці. За допомогою фломастерів або наклейок створіть синці на ляльці та поясніть, як прикладати лід, щоб зменшити набряк.

Станція 4: Опіки. Використовуйте червоні фломастери або червоні наклейки, щоб зобразити опіки, і покажіть дітям, як охолодити опік під проточною водою.

Рекомендований сценарій рольової гри для засвоєння інформації:

Розділіть дітей на пари або малі групи та розкажіть кожній групі сценарій надання першої допомоги. Наприклад, одна дитина може вдавати, що у неї почалась носова кровотеча, а інша від-

працьовує правильну реакцію першої допомоги. Поміняйте ролі, щоб кожна дитина мала шанс бути «пораненим/-ою» і «супергероєм/-інею, який/-а надає першу допомогу».

Огляд і підсумок:

Знову зберіть дітей у коло та повторіть навички надання першої допомоги, які вони опанували. Попросіть кожну дитину поділитися чимось, що їй сподобалося або було цікаво під час заняття.

Роздайте учасникам роздатковий матеріал або плакат з інструкціями з першої допомоги, щоб вони взяли їх додому.

Вправа № 2 Створюємо пожежну машину для супергероїв/-нь

45

ХВИЛИН

Ціль:

Заохочення творчості, розвиток дрібної моторики, а також сприяння розумінню важливої ролі пожежників у суспільстві та формуванню поваги до них

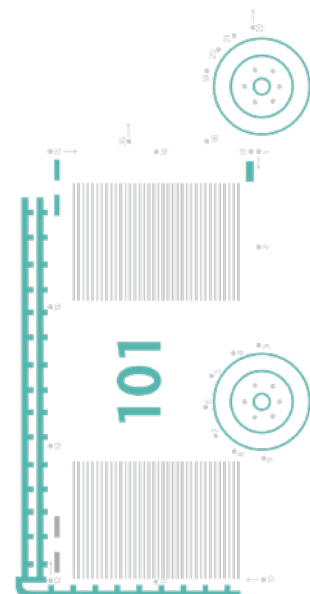
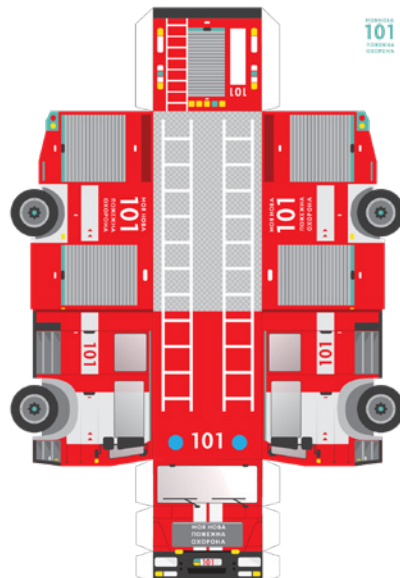

Матеріали:

Роздруківка додатку № 8 та № 9, ножиці, кольорові фломастери/олівці.

Порядок проведення:

Підготуйте роздруковки Додатку 8 та 9, роздайте кожній дитині на вибір макет для роботи.

Вправа № 3 Створення пожежної машини

120
ХВИЛИН

Ціль:

Залучити дітей до спільної творчої діяльності, щоб створити велику пожежну машину з картонних коробок, сприяючи ефективній командній роботі та креативності.

Матеріали:

Великі картонні коробки (щонайменше по одній на дитину/групу), кольоровий твердий папір, ножиці, скотч, фломастери, олівці, фарби (багато червоної та білої), каски або значки пожежників із попередніх занять (за бажанням для рольових ігор).

Порядок проведення:

Зберіть усіх дітей і подайте вправу, пояснюючи, що вони разом створюватимуть велику пожежну машину з картонних коробок. Покажіть їм фотографії справжніх пожежних машин, щоб надихнути їх на творчість і ще раз наголосити на важливості пожежників і пожежної безпеки в громаді.

Дайте кожній групі велику картонну коробку як основу для пожежної машини. Дозвольте дітям поміркувати, обмінятися ідеями і потім намалювати на папері свої конструкції пожежної машини, вирішивши, де будуть розміщені двері, вікна, драбина, колеса та інші елементи. Потім дітям потрібно створити конструкцію пожежної машини, використовуючи стрічку, щоб закріпити краї та переконатися, що вона міцна. Заохочуйте дітей працювати разом, допомагаючи одне одному в будівництві. Коли основна форма пожежної машини буде готова, дозвольте учасникам прикрасити її за допомогою фломастерів, кольорових олівців, фарби та матеріалів для рукоділля, щоб додати такі деталі: світло, сирени, логотипи тощо.

Удосконалення пожежної машини:

Надайте твердий кольоровий папір і матеріали для рукоділля для створення додаткових елементів, як-от драбина, шланги, колеса та фари. Заохочуйте дітей використовувати свою уяву та креативність, щоб додати унікальні елементи до своїх пожежних машин. Допоможіть вирізати складні фігури, якщо потрібно, і запропонуйте вказівки щодо їх надійного кріплення до картону.

Зображення*: How to Make a Construction Paper Fire Truck Craft

(2020). «How to Make a Construction Paper Fire Truck Craft.» PJS and Paint.

Парад пожежних машин та рольова гра:

Вишикуйте всі готові пожежні машини в ряд, щоб створити «Парад пожежних машин». Запропонуйте дітям по чергово брати на себе роль пожежників та керувати своїми автомобілями на параді, видавати звуки сирени й називати сценарії «надзвичайних ситуацій».

Демонстрація створених машин:

Нехай кожна група представить свою пожежну машину решті учасників, пояснюючи її конструкцію та особливості.

Ця діяльність дозволяє дітям співпрацювати, досліджувати свої творчі здібності та навчитися працювати в команді, будуючи велику пожежну машину з картонних коробок. Це також надає їм можливість творчо працювати, коли вони відчують себе пожежниками під час рольової гри.

День 5 День випуску супергероїв/-інь пожежників

10:00–10:30	Спогади про 4-й день табору
10:30–13:30	Квест із пожежної безпеки та евакуації «Герої/-іні пожежної безпеки»
11:45–12:00	Перекус
12:00–13:30	Квест з пожежної безпеки та евакуації «Герої/-іні пожежної безпеки»
13:30–14:30	Обідня перерва
14:30–16:00	Пригоди: водне шоу!
16:00–17:00	Церемонія нагородження юних супергероїв/-інь пожежників (+перекус)

Квест із пожежної безпеки та евакуації «Герої/-іні пожежної безпеки»

180
ХВИЛИН

Ціль:

Провести інтерактивний та веселий квест з пожежної безпеки та евакуації для засвоєння інформації, вивченої протягом відвідування табору.

Матеріали:

Тканина, реквізити пожежної безпеки (вогнегасники, створені дітьми, каски пожежників, наочні матеріали та розмальовки з пожежної безпеки), секундомір або таймер. Засоби першої допомоги (пластирі, марлеві подушечки, ватяні кульки тощо). Додатково: декорації на тему пожежної безпеки (наприклад, повітряні кулі, банери, пожежна машина з картону).

Порядок проведення

Зберіть дітей та ознайомте із завданнями квесту «Герої/-іні пожежної безпеки». Поясніть, що вони стануть почесними героями та героїнями пожежної безпеки, адже засвоїли основні навички пожежної безпеки та процедури евакуації. Після цього проведіть веселий «айсбрейкер», щоб налаштуватись на енергійний день, повний сюрпризів та веселощів.

Станції пожежної безпеки (1 година 30 хвилин):

Установіть різні станції пожежної безпеки навколо. Кожна станція повинна мати табличку або банер з описом завдання. Розділіть дітей на три групи по 4 особи і попросіть їх чергуватися між станціями.

До станцій пожежної безпеки можна віднести:

а. «Погаси вогонь»:

Дайте кожній групі саморобний вогнегасник або пляшку з розпилювачем води. Розкладіть полум'я з картону (використовуйте папір червоного, жовтого та оранжевого кольорів або 3D полум'я, створене раніше) у безпечному місці. Запропонуйте дітям працювати разом, щоб загасити полум'я, використовуючи свої іграшкові вогнегасники або пляшки з розпилювачем.

б. «Місія втечі від диму»:

На цій станції для проведення активності вам необхідно мінімум дві людини (організатори/-ки, волонтери/-ки), які, використовуючи ковдру чи іншу тканину (для прикладу, яку використовували раніше у вправі «Зупинись, впади і перекотись»), створять імітацію «диму», потрушуючи тканиною. Кожна група має повзти низько і слідувати заздалегідь визначеному шляху, щоб утекти від «диму». Фіксуйте час, щоб побачити, як швидко учасники зможуть дістатися безпечної зони.

в. «Порятунок та евакуація»:

Створіть імітаційний сценарій «рятування» з м'якими тваринами або ляльками, які представляють людей, що потребують допомоги. Кожна група має «врятувати» іграшки та скерувати їх до визначеного місця зустрічі для евакуації. Цю активність також рекомендуємо проводити, використовуючи клаптик тканини, щоб група із 4 осіб виконувала евакуацію разом, тримаючи кожен із кутів тканини, на якій лежать «постраждалі іграшки».

д. «Пожевна смуга перешкод»:

Влаштуйте смугу перешкод, яка містить перешкоди, конуси та тунелі. Кожна група проходить-ме курс, вивчаючи та демонструючи навички протипожежної безпеки, такі як «зупинись, впади та котись» та «повзи низько».

Квест із пожежної безпеки та евакуації «Герої/-ні пожежної безпеки»

180
ХВИЛИН

Ціль:

Провести інтерактивний веселий квест із пожежної безпеки та евакуації для за-
своєння інформації, вивченої протягом
відвідування табору.

Матеріали:

Реквізити пожежної безпеки (створені дітьми вогнегасники та каски пожеж-
ників, наочні матеріали та розмальов-
ки з пожежної безпеки Додаток № 6,
№ 10 та № 11, секундомір або таймер.
Засоби першої допомоги (пластирі,
марлеві подушечки, ватяні кульки тощо).
Додатково: декорації на тему пожеж-
ної безпеки (наприклад, повітряні кулі,
банери, пожежна машина з картону).

Порядок проведення

Полювання на «скарби» пожежної безпеки:

Підготуйте список предметів, пов'язаних із пожежною безпекою, які діти повинні знайти. Поділіть групу на невеликі команди по 2–3. Дайте кожній папір і олівець/ручку для того, щоб відзначити знайдені скарби (додайте завдання також написати або намалювати їх місцезрозташування, якщо це завдання надто легке для групи), і встановіть таймер. Надішліть їх на пошуки «скарбів» по всій території, яку ви маєте змогу забезпечити для проведення активностей табору.

Приклади предметів:

Вогнегасник, полум'я, каска пожежника, пожежна машина, димова сигналізація, знак запасного виходу, план евакуації тощо.

Після завершення підрахуйте кількість знайдених скарбів та час кожної із команд та відзначте бали супергероїв для кожної дитини в особистому листі (Додаток № 1).

Рефлексія та розмальовка на тему пожежної безпеки:

Зберіть дітей разом і дайте їм розмальовки з пожежної безпеки Додаток № 6, № 10 або № 11.

Поки вони виконують завдання, обговоріть, чого вони навчилися під час квесту та табору за-
галом. Заохочуйте їх поділитися своїми улюбленими завданнями та тим, що вони тепер знають
про пожежну безпеку та евакуацію.

Завершіть квест групувою фотографією на згадку про подію (варто підготувати фотозону з реквізитами на пожежну тематику).

Водні пригоди: водне шоу!

90
ХВИЛИН

Ціль:

Подарувати дітям незабутні емоції в завершальний день табору та розповісти про безпеку на воді та роль пожежників у надзвичайних ситуаціях.

Матеріали:

Немає.

Запросіть гостей-пожежників, щоби вони пояснили важливість безпеки на воді, роль пожежників у надзвичайних ситуаціях та провели водне шоу.

Порядок проведення:

Демонстрація води для пожежників:

Проведіть захопливу демонстрацію справжніх пожежників на машині. Покажіть, як вони використовують пожежні рукави для гасіння вогню, і поясніть важливість цієї навички порятунку життя.

Залучіть дітей до розпилення води з пожежних рукавів під керівництвом пожежників. Підкресліть важливість командної роботи та хоробрості під час гасіння пожежі.

Велике фінальне водне шоу:

Родзинка заходу: грандіозне водне шоу за участі пожежного автомобіля. Створіть водне шоу з бризками, якщо погодні умови дозволяють. Додайте музику та світло для зачаровуючих вражень. Запропонуйте дітям потанцювати та насолодитися водним видовищем.

Примітки

Важливо організувати належний нагляд дорослих і заходи безпеки під час усіх дій, пов'язаних з водою. Крім того, не забудьте заздалегідь повідомити дітей та їхніх батьків про водні заняття, щоб вони могли прийти підготовленими з відповідним одягом та рушниками.

Слід передбачити місце для паркування, щоб пожежна машина могла швидко заїхати та виїхати у разі надзвичайної ситуації. Також має бути достатньо організаторів від табору, щоб швидко вивести дітей із пожежної машини, якщо виникне надзвичайна ситуація.

Зображення*

Головне управління ДСНС України у Закарпатській області (2023, August 28).

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Як внести в програму рефлексію:

- о Щоденне коло: щодня виділіть певний час для «кола», коли діти збираються разом, щоб обміркувати свій досвід. Це може бути під час їжі (перекусу) або в кінці дня табору.
- о Коробка «фідбеку». Роздайте дітям клаптики паперу (стікери), щоб вони записали своїми емоціями, побажаннями або будь-що інше, що є важливим для них саме зараз. Ці записки діти кладуть в коробку.
- о Запитання для роздуму: ставте відкриті запитання, щоб заохотити дітей поділитися своїми думками та почуттями про день. Наприклад:
 - Що вам сподобалося сьогодні?
 - Чи було щось складне, що ви подолали сьогодні?
 - Що ви дізналися сьогодні?
 - Як ви допомогли чи підтримали когось іншого сьогодні?
- о Мистецтво та щоденник: надайте дітям приладдя для творчості або щоденники, щоб вони могли висловлювати свої думки за допомогою малювання чи письма.
- о Індивідуальний час для роздумів: дозвольте дітям мати певний час, якщо вони хочуть поміркувати наодинці.
Діти також можуть виразити свої переживання через творчість (малюнок, ліплення, витинанка тощо)

Пам'ятайте: щоб діти могли ділитися своїми міркуваннями, вони мають почуватися безпечно і не боятися осуду інших. Поважайте їхні почуття та заохочуйте відкрите та чесне спілкування. Щоденні роздуми в літньому таборі позитивно впливають на дітей, сприяють їхньому особистому розвитку, формуванню самосвідомості, стійкості, впевненості.

Залученість дітей молодшого та середнього шкільного віку

Залучення 10–12 річних дітей до діяльності з дітьми молодшого шкільного віку під час літнього табору може бути викликом, проте також і корисним досвідом для обох вікових груп. Ось кілька стратегій для забезпечення позитивної взаємодії:

Лідерські ролі: призначте лідерські ролі старшим дітям, наприклад, лідерів груп або організаторів заходів. Це надає їм сили та дарує відчуття відповідальності, водночас даючи позитивний приклад молодшим дітям.

Спільні ігри: організуйте спільні ігри, для яких потрібні різновікові команди. Це заохочує співпрацю, командну роботу та дозволяє старшим дітям навчати та підтримувати молодших.

Система «приятелів»: запровадьте систему приятелів, об'єднуючи старших дітей із молодшими. Вони можуть працювати разом під час рукоділля, дослідницької діяльності або екскурсій, що сприяє дружбі та наставництву.

Групові проєкти: плануйте групові проєкти, які залучають дітей різного віку до спільної мети. Це може бути створення чогось, постановка сценки або створення спільного твору мистецтва.

Майстер-класи та творчі заняття: Пропонуйте майстер-класи з мистецтва та ремесел, де старші діти можуть допомогти дітям молодшого шкільного віку створювати складніші вироби чи моделі.

Екскурсії: під час екскурсій об'єднуйте старших дітей із молодшими для вивчення моделей взаємодії, що сприяють спілкуванню та відповідальній поведінці.

Ігри: організуйте ігри та заходи, де старші діти можуть контролювати та убезпечувати молодших, розважаючись разом.

Не забувайте про створення сприятливого та інклюзивного середовища, де старші діти відчуватимуть, що їх цінують як наставників, а діти молодшого шкільного віку відчуватимуть заохочення брати участь. Позитивна взаємодія між віковими групами може спонукати до тривалої дружби й принесе незабутні враження від перебування в літньому таборі.

Система заохочувальних бонусів для літнього табору

Ціль:

Сприяти позитивній поведінці, командній роботі дітей та активній участі в активностях під час літнього табору. Завдяки створеній системі «балів супергероїв та супергероїнь» діти зможуть заробляти оцінку за позитивну поведінку та досягнення протягом усього табору.

Щоденні виклики та завдання: щодня встановлюйте веселі та захопливі завдання, ставте учасників перед викликами, які заохочуватимуть командну роботу, творчість і навчання. Діти можуть заробляти бали супергероїв та супергероїнь завдяки участі в усіх заходах.

Командна робота та співпраця: давайте бонусні бали цілим командам або групам, якщо вони злагоджено працюють разом, спілкуються, підтримують одне одного.

Заохочення до зусиль і вдосконалення: визнавайте індивідуальні зусилля та досягнення дітей під час різних видів діяльності, незалежно від результату. Пропонуйте бонусні бали наполегливим і цілеспрямованим учасникам.

Прояви доброти: винагороджуйте дітей бонусними балами за проявлену доброту, як-от допомога товаришам, обмін припасами або прояв співчуття до інших.

Прибирання табору та відповідальність: залучайте дітей підтримувати чистоту в таборі. Дайте бонусні бали тим, хто відповідально ставиться до своїх речей і підтримує порядок на території.

Щоденне визнання та нагороди: під час церемонії закриття табору наприкінці кожного дня оголошуйте бали супергероїв та супергероїнь (наприклад, перед завершальною сесією рефлексії). Визнайте та похваліть дітей за їхні старання та позитивну поведінку перед усім табором.

Бонусні завдання: організуйте несподівані бонусні змагання по всьому табору, у яких діти зможуть отримати додаткові бали супергероїв та супергероїнь. Це можуть бути естафети, полювання на сміття або веселі мініігри.

«Привілеї» за накопичені бали: створюйте систему винагород, за якої діти матимуть змогу обмінювати свої накопичені бали пригод на привілеї. Привілеї можуть включати можливість очолити гру або отримати додатковий час для бажаної діяльності тощо.

Стіна заохочення: створіть «стіну заохочення», на якій діти зможуть писати добрі слова своїм одноліткам, визнаючи їхні зусилля та досягнення. Читання цих повідомлень може мотивувати та надихати інших учасників табору.

Пам'ятайте: головна мета системи заохочувальних бонусів – створити позитивну та сприятливу атмосферу в таборі. Їх слід розглядати як веселий і заохочувальний спосіб визнати та відзначити зусилля дітей під час літнього табору. У Додатку № 1 ви знайдете індивідуальний лист з бонусами, який ви зможете роздати дітям після створення «Домовленостей» разом.

«Айсбрейкери»

Літні канікули:

Підготуйте по 2 однакові картки з описом/малюнком різноманітних видів літнього відпочинку, як-от плавання, походи, кемпінг тощо. Роздайте по одній картці кожній дитині, застерігаючи не розповідати про неї іншим. Учасники повинні знайти іншого з такою ж діяльністю, ставлячи запитання «так чи ні». Коли вони знайдуть свою групу, то можуть представитися та поділитися, чому їм подобається саме це літнє заняття.

Пожежні шаради:

Запишіть на листочках різні слова або види діяльності на пожежну тематику (наприклад, пожежа, вогнегасник, пожежні). Нехай діти по черзі вибирають слово та розігрують його без слів, поки інші відгадають. Ця гра заохочує творчість і спілкування, одночасно розважаючи.

Шаради зі смайликами:

Напишіть список смайликів на окремих картках, наприклад:

Нехай одна дитина витягне картку зі смайликом і зобразить його без слів, а решта відгадає, що він означає.

Дві правди і одна брехня:

Попросіть кожну дитину вигадати два правдивих і одне неправдиве твердження про себе. За необхідності роздайте папір та ручки для запису. Після створіть коло, у якому кожна дитина матиме змогу назвати своє твердження, а решта групи спробує вгадати, яке з них є брехнею.

Шаради про тварин:

Напишіть назви різних тварин на окремих картках. Нехай кожна дитина витягне картку і зобразить тварину, не видаючи жодних звуків, а решта присутніх спробує відгадати тварину.

Кольорові зв'язки:

Роздайте кожній дитині невеликий аркуш кольорового паперу/стікер. Попросіть знайти інші аркуші/стікери такого ж кольору і об'єднатися в групу. Потому діти розкажуть про своє улюблене літнє заняття в таборі, улюблене місце тощо.

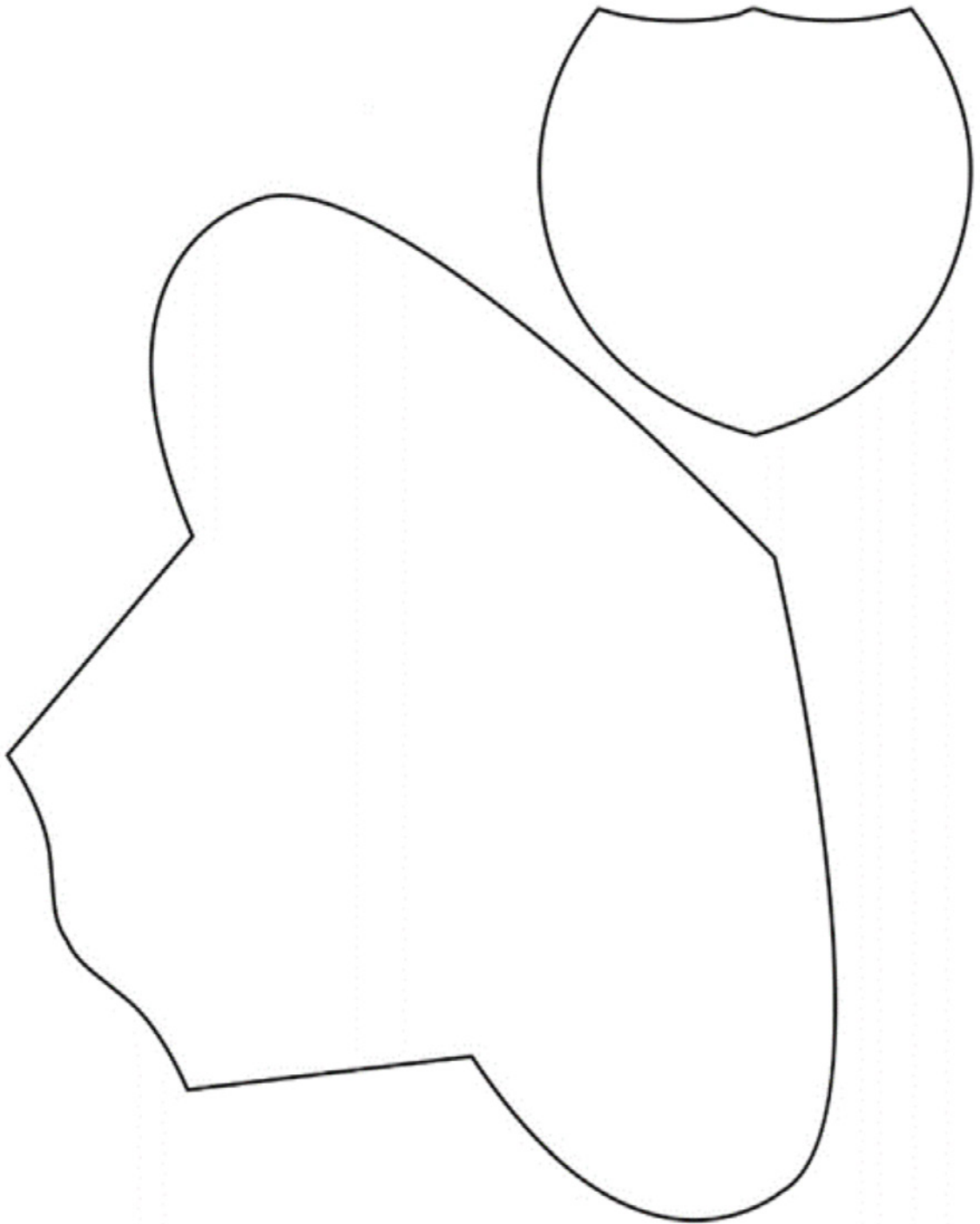
Список джерел

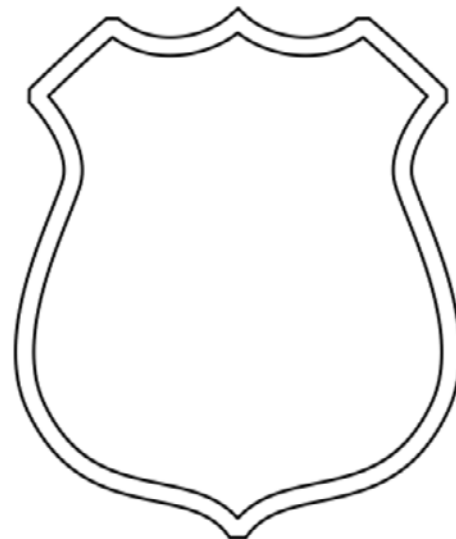
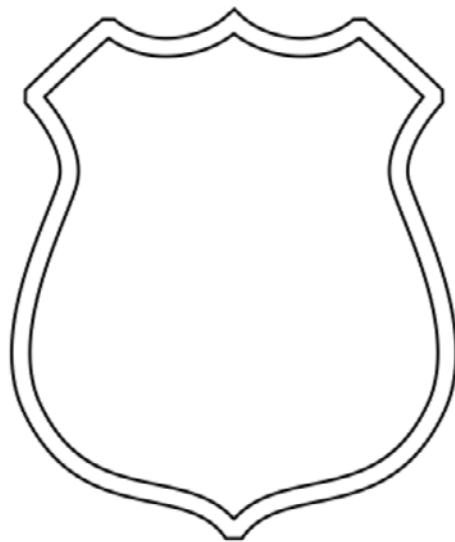
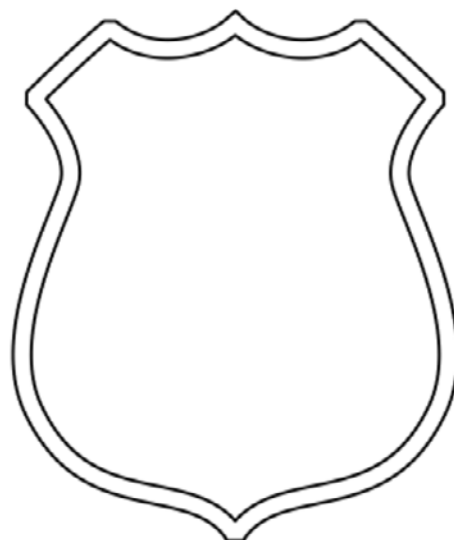
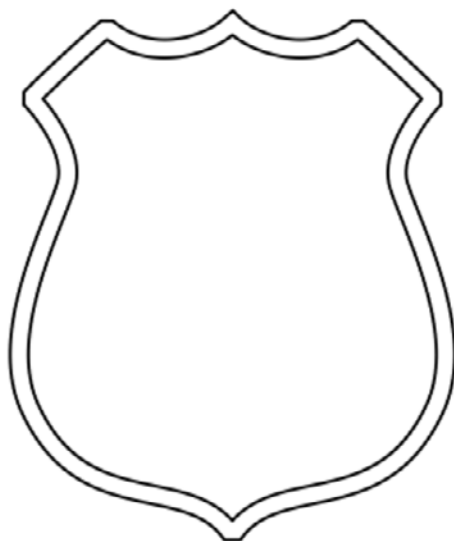
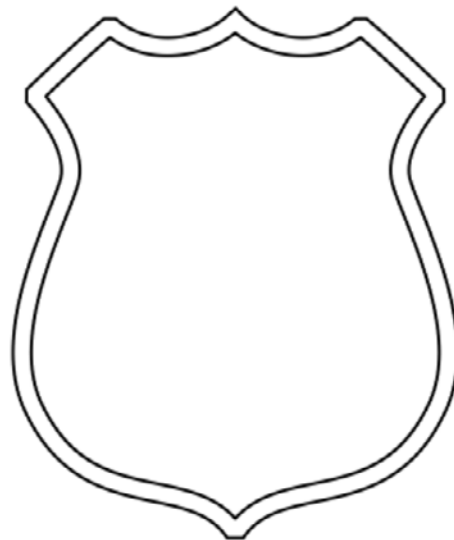
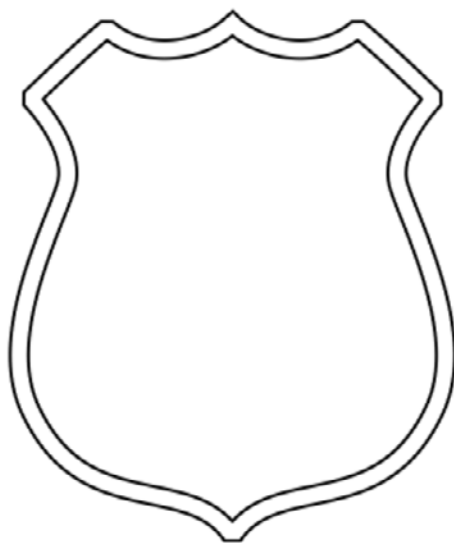
1. [\(2021\). Соціально-емоційне та етичне навчання \(СЕЕН\) \(pp. 31–32\). Харків: Дім реклами.](#)
2. [\(2015\). Firefighter Hat \[Photograph\]. Lakeshore Learning.](#)
3. [\(2015\). Firefighter's Hat. Lakeshore Learning.](#)
4. [Fire Chief Badge Printable \[Photograph\]. Etsy.](#)
5. [\[Фіксики\]. \(2017\). Фіксики – Вогнегасник \[Video\]. Фіксики.](#)
6. [Секрет, В. \(2023\). Правила пожежної безпеки для дітей і підлітків. Українська громада.](#)
7. [Дитячий фонд ООН \(ЮНІСЕФ\) та Державна Служба України з надзвичайних ситуацій \(ДСНС\) Вартові безпеки. UNICEF.](#)
8. [\(2018\). Як це було? – Фестиваль «Ігри вогнеборців» – \[Video\].](#)
9. [\(2022\). How to Make 3D Fire Flames with Printable Template. Brilliant Little Ideas.](#)
10. [\[Brilliant Little Ideas\]. \(2017\). DIY Fire Extinguisher for Kids Pretend Play \[Video\].](#)
11. [\(2017\). DIY Fire Extinguishers -Easy Pretend Play Ideas for Kids \[Photograph\]. Brilliant Little Ideas.](#)
12. [Біда, С. \(2021\). Розмальовки для дітей «Пожежна безпека» \[Photograph\]. Всеосвіта.](#)
13. [Старанчук, О. Розмальовки для дітей «Пожежна безпека» \[Photograph\]. Вогнеборці.](#)
14. [\(2020\). «How to Make a Construction Paper Fire Truck Craft.» PJS and Paint.](#)
15. [Головне управління ДСНС України у Закарпатській області \(2023\).](#)
16. [\(2017\). Fire Coloring Pages \[Photograph\]. Coloring Pages Only.](#)

Я збираю бали, щоб долучитись до команди супергероїв і супергероїнь.

Кількість балів

РОЗФАРБУЙ РЕЧІ, ЯКІ Є БЕЗПЕЧНИМИ

МОЯ НОВА
101
ПОЖЕЖНА
ОХОРОНА

ДОПОМОЖИ ДІСТАТИСЬ ДО ПОЖЕЖІ ЯКНАЙШВИДШЕ

МОЯ НОВА
101
ПОЖЕЖНА
ОХОРОНА

Старанчук, О. Розмальовки для дітей «Пожезна безпека» [Photoggarhi]. Вогнеборці

ДОДАТКИ

